

Участие на НСИ в европейски програми и проекти

Бюлетин № 7, 2016

Проекти на ЕК за осигуряване на експертна и консултантска помощ в рамките на европейската политика за добросъседство

Активно изпълнение на втория туининг проект с Държавния статистически комитет на Република Азербайджан

През 2016 г. успешно продължи работата по втория туининг проект със статистическата служба на Република Азербайджан AZ/14/ENP/ST/32 „Подкрепа за Държавния статистически комитет в хармонизирането на Националната статистическа система на Република Азербайджан в съответствие с европейските стандарти“. Той се осъществява от консорциум между Федералната статистическа служба на Германия (водещ партньор от държава членка) и Националния статистически институт (младши партньор от държава членка). Основните цели на проекта са подобряване на качеството, достъпността и съответствието на официалната статистика на Република Азербайджан с европейските стандарти в ключови области, с осъществяването на които ще бъде възможно разработването на ефективни и ефикасни политики. Продължителността на проекта е две години, а общата му стойност възлиза на 1 178 763 евро.

Дейностите по туининг проекта са съ средоточени в пет компонента:

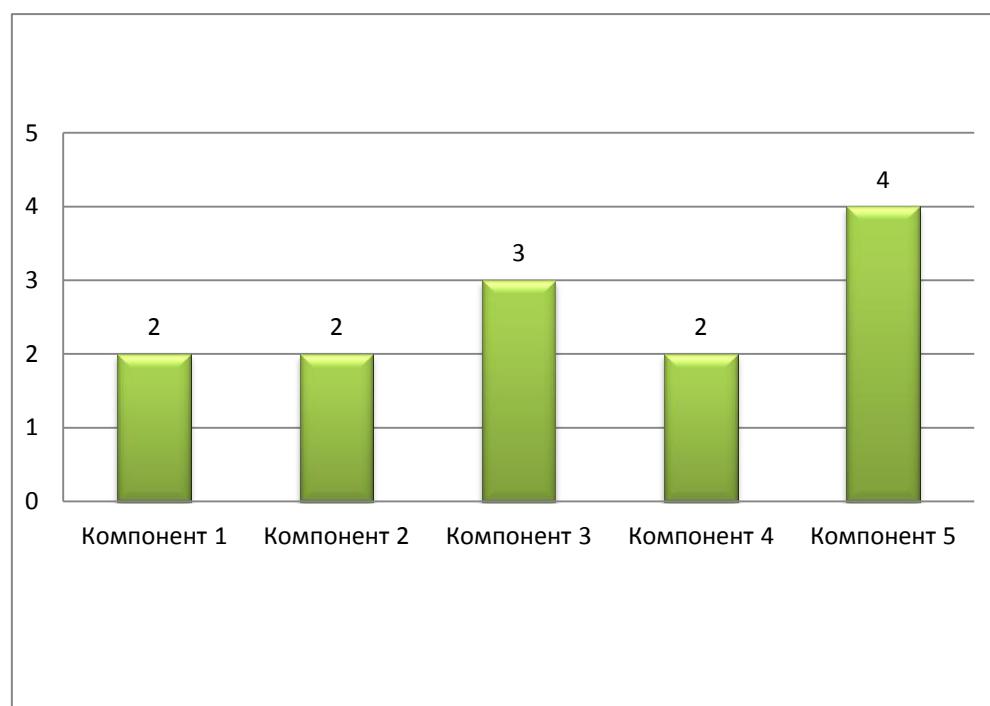
1. Система за управление на качеството в статистиката

2. Географска информационна система (ГИС)
3. Статистика на доходите и условията на живот (SILC)
4. Статистика на хората с увреждания
5. Статистика на туризма.

България участва активно в управлението на проекта чрез свой постоянен тuinинг съветник и с младши ръководител на проекта, както и в изпълнението на планираните дейности чрез 10 експерти от Националния статистически институт.

През 2016 г. са реализирани 13 експертни мисии по всичките пет компонента на проекта. Най-много мисии за предоставяне на експертна помощ на азербайджанските колеги (4) са осъществени в областта на статистиката на туризма.

Фиг. 1 Експертни мисии през 2016 година

Във връзка с управлението на тuinинг проекта бяха осъществени шест дейности, от които стартираща среща, четири срещи на Комитета за наблюдение и посещение с цел обучение в България.

От 27 юни до 1 юли 2016 г. НСИ беше домакин на посещение с цел обучение между екипите за управление на туининг проекта. В него участваха екипът от германска и българска страна и всички български краткосрочни експерти. Екипът от страна на институцията бенефициент се ръководеше от г-н Тахир Будагов, председател на Държавния статистически комитет на Република Азербайджан. Целта на визитата беше обмяна на опит и добри практики в управлението на туининг проекти. По време на петдневното посещение беше обсъдено текущото състояние на проекта, изпълнението на дейностите, бяха планирани следващите мисии и дейности по популяризирането на проекта.

„Впечатлен съм от съвместната работа между трите институции и съм уверен за ползата от това посещение, а именно запознаване с опита на Националния статистически институт.“

Ринго Раупах

Ръководител на туининг проекта от държава членка

„Тази тристрранна среща има важна роля за безпрепятственото протичане на всички дейности по проекта и допринася за разширяването на сътрудничеството между НСИ, Държавния статистически комитет на Република Азербайджан и ДЕСТАТИС.“

Сергей Цветарски

Председател на НСИ и младши ръководител на туининг проекта от държава членка

„Настоящият туининг проект има голямо значение за развитието на азербайджанската статистика в съответствие с европейските стандарти.“

Тахир Будагов

Председател на Държавния статистически комитет на Република Азербайджан

По време на визитата беше подписан втори План за действие за периода 2016 - 2018 г. в рамките на действащата Спогодба за двустранно сътрудничество в областта на статистиката между Държавния статистически комитет на Република Азербайджан и Националния статистически институт.

Стр. | 4

През 2016 г. Националният статистически институт беше домакин на **четири посещения с цел обучение в рамките на туининг проекта**, чиито цели бяха азербайджанските статистици да се запознаят с родния опит и практики в различни статистически области. В тях взеха участие общо 19 експерти от Държавния статистически комитет на Република Азербайджан.

Посещение с цел обучение в областта на статистиката на доходите и условията на живот

Първата визита беше в периода 6 - 10 юни 2016 г. на тема „Методологията в областта на статистиката на доходите и условията на живот и използване на нейните данни за анализ на бедността“. Мисията е част от Компонент 3 „Статистика на доходите и условията на живот“. По време на посещението азербайджанските експерти се запознаха с ключови елементи от изследването „Статистика на доходите и условията на живот“, а именно: обработка на първични данни и формиране на целеви променливи; база данни на показателите и описание на променливите; проектиране и рамка на извадката; корекции при липса на отговор и корекции спрямо външни източници (калибриране). Експертите от Териториално статистическо бюро (ТСБ) - Североизток, и Териториално статистическо бюро - Юг, представиха своя опит и добра практика в организирането и провеждането на изследването „Статистика на доходите и условията за живот“ (SILC). Българският екип се ръководеше от д-р Богдан Богданов - заместник-председател на НСИ и ръководител на

Компонент 3, и включващо експерти от отдел „Статистика на условията на живот“.

Посещение с цел обучение в областта на статистиката на туризма

Стр. | 5

В началото на юли (4 - 8 юли 2016 г.) се проведе посещение с цел обучение по Компонент 5 „Статистика на туризма“ в рамките на проекта. Темата на обучението беше „Най-добри международни практики и подобрение на статистиката на туризма“. Петдневната визита започна в Централното управление на НСИ с преглед на Системата на национални сметки в България и връзката със сателитните сметки за туризма, както и с представяне на Информационна система „Туризъм“. Статистиците от Държавния статистически комитет на Република Азербайджан се запознаха с методологията, организацията и провеждането на интервюта с респонденти на извършваните от НСИ изследвания на туристическите пътувания и разходите за туризъм. Част от обучението се проведе в Териториално статистическо бюро - Североизток, където на място беше демонстрирана работата на интервюиращите при изследването на туристическите пътувания и разходите за туризъм в област Варна, както и прилагането на CAPI интервю. Българският екип се ръководеше от г-жа Диана Янчева - заместник-председател на НСИ и краткосрочен експерт по түнинг проекта. В него взеха участие още експерти от отделите „Статистика на туризма и бизнес наблюдения“ и „Нефинансови национални и регионални сметки“.

Посещение с цел обучение в областта на статистиката на хората с увреждания

В периода 17 - 21 октомври 2016 г. НСИ беше домакин на посещение с цел обучение на тема „Европейско изследване на здравето и

социалната интеграция“. Мисията е в рамките на компонент 4 „Статистика на хората с увреждания“ на проекта. Целта на посещението беше статистици от отделите „Социална статистика“ и „Статистика на населението“ на Република Азербайджан да се запознаят с методологията и инструментариума на хармонизираните изследвания за събиране и производство на статистически индикатори за хората с увреждания и с методологията на изследванията на „социалния модел“ по отношение на лицата с увреждания. На експертите от Република Азербайджан бяха представени следните теми: Европейско изследване на здравето и социалната интеграция; Преброяване на населението 2011 - българският опит в използването на преброяването като източник на данни за хората с увреждания; Заестост на хората с увреждания - допълнителен модул на Наблюдението на работната сила през 2011 година; Европейска система за интегрирана статистика на социалната защита (ESSPROS) - структура и използвани класификации. По време на петдневната визита колегите от Държавния статистически комитет на Република Азербайджан посетиха ТСБ - Североизток, където се запознаха с организирането и провеждането на извадкови изследвания в домакинствата и на допълнителния модул за заестостта на хората с увреждания в Наблюдението на работната сила на регионално ниво. В обучението взе участие и представител на дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ в Националния център по обществено здраве и анализи към Министерството на здравеопазването, който представи Информационната система „Лица с трайно намалена работоспособност, вид и степен на увреждане“. От страна на НСИ участваха експерти от дирекция „Демографска и социална статистика“ и от отдел „Регионална статистика и индикатори за мониторинг“.

Посещение с цел обучение в областта на управление на качеството

В края на октомври (24 - 28 октомври) 2016 г. се проведе последното планирано посещение с цел обучение по туйнинг проекта, което е част от Компонент 1 „Системи за управление на качеството в статистиката“. Темата на обучението беше „Показатели за качество и подготовка за самооценки“, а неговата основна цел - запознаване в детайли с българските опит и практика в управлението на качеството в статистиката. На експерти от отделите „Управление на качеството и метаданни“ и „Статистика на цените“ на Държавния статистически комитет на Република Азербайджан бяха представени следните теми: Доклади за качество; IT средства за производство и съхранение на националните справочни метаданни (SIMS, ESQRS, ESMS); Опитът на НСИ и НСС в самооценката на качеството (въпросник DESAP); Управление на конфиденциалността. В програмата по време на петдневната визита бяха включени посещения в ТСБ - Югоизток и ТСБ - Юг, където бяха демонстрирани приложението на Общия модел на статистическия производствен модел (GSBPM), управлението и контрола върху качеството на статистическите данни, както и разпространението на статистически продукти и услуги на регионално ниво. От страна на НСИ в обучението участваха експерти от отделите: „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“, „Връзки с потребителите и е-услуги“, „Статистика на образоването и културата“, „Годишна бизнес статистика“ и „Потребителски цени, цени на жилища и ППС“.

Двустранно сътрудничество

Обучение на младши статистици от Република Азербайджан

През декември 2016 г. се проведе първият по рода си обучителен курс на 12 младши експерти от Държавния статистически комитет на Република Азербайджан. Обучението беше организирано съвместно с Центъра за статистически изследвания към Университета за национално и световно стопанство и Дирекция „Методологично-учебен център“ на НСИ. То се реализира в рамките на действащата Спогодба за двустранно сътрудничество в областта на статистиката между Националния статистически институт на Република България и Държавния статистически комитет на Република Азербайджан. Курсът „Въведение в теорията и организацията на статистическите изследвания“ се проведе в периода 5 - 14 декември 2016 г. в Учебно-квалификационния център на НСИ в с. Сливек, област Ловеч. Целите на курса бяха азербайджанските експерти да се запознаят с основните понятия на статистическата теория, както и с организацията на определени емпирични изследвания в съответствие с европейските стандарти в областта на статистиката. Теоретичната част на обучението беше концентрирана върху същността и видовете статистически изследвания, както и върху основните характеристики и видовете извадкови изследвания. Втората част от обучението беше насочена към практическите аспекти на провежданите в България статистически изследвания в областта на демографската, макроикономическата и бизнес статистиката, както и с някои нови методи за събиране на данни, в това число т. нар. Big Data. Обучението завърши с провеждане на заключителен тест и получаване на сертификати за успешно проведен курс, които бяха връчени от председателя на Националния статистически институт. Г-н Цветарски награди с плакет на НСИ за много добро представяне Емил Мамадов, водещ консултант в отдел „Статистика на качеството на живот“.

„Установеното добро сътрудничество между НСИ и Държавния статистически комитет бе необходимото условие за успешното

провеждане на обучението. Курсът е пилотен, разработен и организиран специално за азербайджанската статистика. Предстои неговото разширяване и усъвършенстване с оглед осигуряване на възможност на статистици с различно експертно ниво да повишават своите знания и професионализъм и да се запознаят с българския опит в производството на официалната статистика."

Стр. | 9

Сергей Цветарски
Председател на НСИ

Участие в мисии в рамките на ТAIEX

Предоставяне на експертиза в областта на статистиката на околната среда

В периода от 24 до 27 октомври 2016 г. експерти от НСИ взеха участие в мисия за предоставяне на консултантска помощ в областта на статистиката за околната среда по покана на Държавната статистическа служба на Украйна. Основната цел на мисията беше да подкрепи украинската статистика в произвеждането на статистика в областта на околната среда, която да е съвместима с европейската, особено на данни за отпадъците. По време на визитата г-н Стефан Щонев, началник на отдел „Сметки в околната среда и енергетиката“, и г-н Петър Петров, държавен експерт в същия отдел, представиха европейската нормативна база в областта на статистиката на отпадъците; методологията, използвана от НСИ за изчисляване и разпространение на данни за отпадъците, генериирани по сектори, както и българските най-добри практики за наблюдение на производството и третирането на отпадъците.

Предоставяне на експертиза в областта на статистиката на туризма

Участие в мисии в рамките на ТAIEX

Участие в мисии в рамките на ТAIEX

В рамките на четиридневна мисия (28.11. - 1.12.2016 г.) български експерти оказаха консултантска помощ в областта на статистиката на туризма на Централното статистическо бюро на Палестина. Основната цел на мисията беше да подкрепи Централното статистическо бюро на Палестина в произвеждането на статистиката в областта на туризма, която да е съпоставима с европейската, особено на сателитните сметки за туризма. Г-жа Лидия Сандева, държавен експерт в отдел „Статистика на туризма и бизнес наблюдения“, и г-жа Маргарита Цветкова, държавен експерт в отдел „Нефинансови национални и регионални сметки“, представиха на палестинските колеги европейската нормативна база в областта на статистиката на туризма и в областта на националните сметки; методологията, използвана от НСИ за изчисляване и разпространение на данни от сателитните сметки за туризма; българските най-добри практики за съставяне на таблици на сателитни сметки за туризма. В резултат на мисията на българските статистици беше прегледана Системата на сателитните сметки за туризма, включително източниците на данни и методологията, които се използват в Централното статистическо бюро на Палестина, както и бяха дадени препоръки за тяхното подобрение във връзка с европейската нормативна уредба.

Стр. | 10

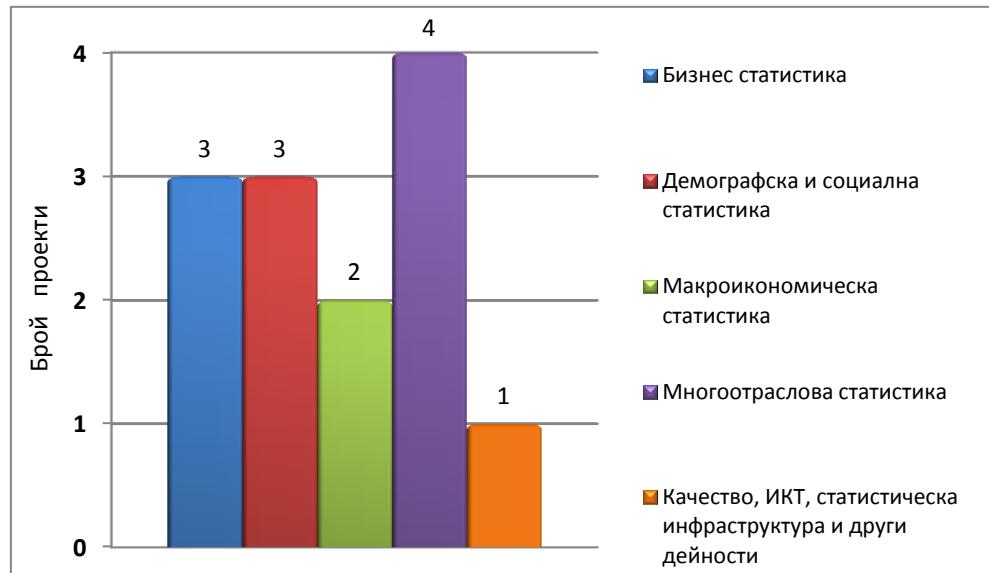
Споразумения за субсидии на ЕК

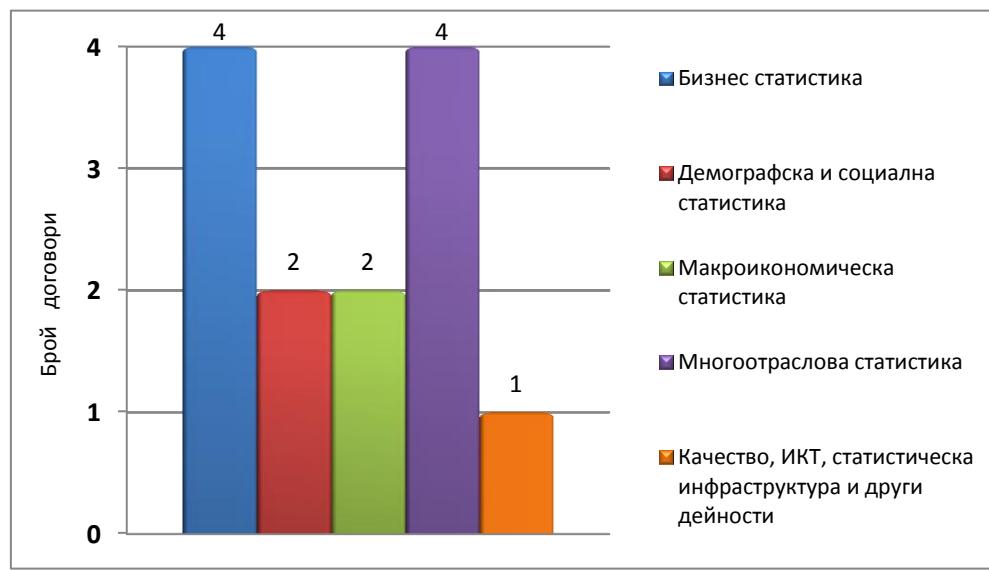
Споразумения за субсидии на Европейската комисия, по които НСИ е бенефициент

През 2016 г. НСИ успешно приключи изпълнението на 13 проекта и продължи изпълнението на други 7, финансиирани с целеви субсидии от Европейската комисия и съфинансиирани от държавния бюджет в областта на макроикономическата статистика, демографската и социалната статистика, бизнес статистиката и многоотрасловата

статистика. През годината НСИ кандидатства и сключи договори с Европейската комисия за 13 нови проекта, които е предвидено да се изпълняват през периода 2016 - 2019 година. Проектите са включени в Годишната програма на Евростат за 2016 г. и са в изпълнение на Регламент (ЕС) № 99/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейската статистическа програма за периода 2013 - 2017 година.

Фиг. 2 Приключили проекти през 2016 г. по статистически области

Фиг. 3 Склочени договори за субсидия през 2016 г. по статистически области

Обобщена таблица с проектите на НСИ по Споразумения за субсидия с ЕК можете да намерите на следния линк:

<http://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pages/International/1.%20%D0%A2%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B0%201.pdf>

Стр. | 12

Проекти в рамките на „Визия 2020“ на ECC

ESSnet проект в областта на Големи информационни масиви (Big Data)

ESSnet Big Data е проект в рамките на Европейската статистическа система (ECC), който се осъществява съвместно от 22 партньора (20 национални статистически института и два други национални статистически органи) и е свързан с техники за събиране и обработка на източниците на Големи информационни масиви (Big Data) и разпространение на получените резултати. Стратегическата цел на проекта е да подготви Европейската статистическа система за интегриране на източници на „големи данни“ в процеса на производство на официална статистика. Проектът стартира през февруари 2016 г. и неговата продължителност е 28 месеца. Състои се от 10 работни пакета - 8 работни пакета, организирани по различни видове Big Data, работен пакет „Координация“ и работен пакет „Разпространение и популяризиране на резултатите от проекта“. Специфичните цели на работните пакети са свързани с анализиране на получените резултати от източниците на Big Data; разработване на методология за използването на Big Data в статистическата практика и измерване на качеството на събраните данни; идентифициране, дефиниране и внедряване на ИТ инфраструктура за обработка и съхранение на Big Data; правни въпроси, свързани с достъпа и използването на източниците на Big Data в рамките на ECC; обмен на информация между официалната статистическа система и научната

общност. **Националният статистически институт** е активна страна партньор в **Работен пакет 2 „Извличане на информация от интернет за характеристики на предприятията“** (web scraping) и **Работен пакет 9 „Разпространение и популяризиране на резултатите от проекта“**. Стр. | 13 Основната цел на Работен пакет 2 е извлечане на информация от интернет за характеристиките на предприятията чрез комбинация от различни техники (web scraping, text mining и machine learning), като по този начин ще бъде актуализиран и „обогатен“ статистическият бизнес регистър. Предизвикателството е да бъде оценено качеството (точността) на получените резултати на микро- и макрониво. НСИ работи по изпълнението на три задачи: достъп до източници на Big Data, обработка на данните от интернет, тестване на „нови“ методи и техники съобразно новите източници на данни. През 2016 г. НСИ разработи софтуер за търсене на URL адреси на предприятията и списък с тези адреси за около 10 000 предприятия. През годината продължи работата по разработването и тестването на техники за извлечане на информация от уебсайтовете на тези 10 000 предприятия дали извършват електронна търговия и/или присъстват в социалните мрежи. Предвижда се през 2017 г. в гр. София да бъде организиран заключителен семинар за разпространение на резултатите от проекта, на който НСИ ще бъде домакин и ще участва активно в неговата организация и провеждане.

Проект „Дигитална комуникация, анализ на потребителите и иновативни продукти“ (DIGICOM)

Проект „Дигитална комуникация, анализ на потребителите и иновативни продукти“ (DIGICOM) е един от ключовите проекти на Европейската статистическа система, който е създаден в изпълнение на два от петте приоритета на „Визия 2020“ на ЕС - идентифициране на потребителските нужди и сътрудничество със заинтересованите

странни и разпространение и комуникация на европейските статистически данни. Проектът стартира през 2016 г. и се очаква да продължи до края на 2019 година. В него участват Евростат и 18 национални статистически института. Основните цели на проект „DIGICOM“ са създаване на нови иновативни продукти за разпространение, инструменти и услуги за целите на статистиката в рамките на Европейската статистическа система, която да може да отговаря на съвременните нужди на потребителите за статистическа информация. Работата по проекта ще се концентрира върху следните ключови области:

- Анализ на потребителите
- Създаване на платформи за социални мрежи за потребителите на статистическа информация
- Създаване на нови ключови дигитални продукти
- Лесен достъп до данни, (свързани) отворени данни, съвременни средства за визуализация, иновативно взаимодействие с потребителите и разпространение
- Разработване на комуникационна и маркетингова стратегия
- Определяне на политиката на ЕС относно „брандирането“ на европейската статистика.

Националният статистически институт участва в управлението и мониторинга на всичките четири работни пакета на проекта: Анализ на потребителите; Иновативни продукти и инструменти; (Свързани) отворени данни; Комуникация и създаване на търговска марка.

За контакти:

Национален статистически институт

Дирекция „Обща администрация“

Отдел „Планиране, проекти и координация“

София 1038, ул. „П. Волов“ № 2, тел. 00359 2 9857505

E-mail: info@nsi.bg

Стр. | 15

www.nsi.bg